

VIII. FEJEZET.

Mezőségi dombvidék.

1. *A várispánság telepítései. Gyepüőrök.* 2. *A váradi püspökség és káptalan uradalma.* 3. *A premontreiek falvai.*

A síkság, vagy amint régebben hívták, mezőség¹ és a hegyek között átmenetet alkotó dombvidék erdős lankáit a magyarság a X—XI. század fordulóján vette birtokába. A magyarok a honfoglaláskor minden biztonnyal csak az erdők aljáig hatoltak s a keletebbre fekvő terület később mint gazdátlan gyepüelve került a király kezébe. A birtokok egy részét Szent László vagy talán már Szent István király a bihari, illetve váradi püspökségnek engedte át,² másik felét pedig a várszervezet bomlása után a XIII. század végén Barsa nembeli Kopasz kapta meg. Királyi adomány lehetett a váradhegyfoki premontrei konvent birtoklásának a jogi alapja. Végül a széttöredezett váruradalomból néhány nemes család is nyert földeket. A vidék jellemző birtokformája a latifundium és így a népesség rétegeződése is eltér a mögötte fekvő területétől. Különösen az egyházi birtok játszott itt nagy szerepet, hiszen a falvaknak több, mint háromnegyede a klérusé volt. A világiak tulajdonában lévő községek is, — néhány kivétellel — nagybirtokhoz tartoztak, elsősorban a Csákyak körösszegi,³ aztán a Telegdiak csékei uradalmához.⁴

1. A magyarság még a X. században a Sebeskörös mentén Erdély felé megindulva, a Várad feletti dombokat megszállotta, amint azt a völgy száját lezáró Jenő és Kér községek neve bizonyítja. Ez lévén a terjeszkedés természetes iránya, érthető, hogy először a Várad előtti síkság és a nyugati lejtő népesedett be. Emellett azonban az erdős dombok birtokba-

¹ Fényes, IV. passim.

² A püspökség alapításának idejére l. Bunyitay, I. 3. és k. l. — Pauler Gy.: A magyar nemzet története az árpádházi királyok alatt. II. kiad. I. köt. 43. l. és jegyzet. — Hóman—Szekfű; I. 129. l.

³ 1421: Csáky, I. 311. l.

⁴ 1398: Dl. 322.

vétele is korán megkezdődött. A könnyebben mozgó, vállalkozó szellemű pásztornépség a tölgyerdőkben nem látott elremítő akadályt, hanem a patak völgyeken keresztül nyájaival igen korán mélyen bemerészkedett a rengetegbe. A természetes terjeszkedést azonban megelőzte az államhatalom részéről végrehajtott tervszerű telepítés.

A lakott terület elé, a dombok közé védelmi célból őrségek kerültek, melyek idők folyamán falvakká terebélyesedtek. Tudjuk, hogy a katonai szolgálat volt az az életforma, melynek segítségével a királyi népek szerencsésebbjei a XIII. század nagy társadalmi változásaiban a nemesség közé emelkedhettek.⁵ A dombok alján egy falusor húzódott, melynek különleges helyzete csak úgy magyarázható meg, ha feltételezzük, hogy alapítói a katonáskodó népelemhez tartoztak, később pedig a nemességbe bejutva, sikerült a nagybirtokkal szemben önállóságukat megővniük. Ezek a községek Száka, Les, Fülöpháza, Kistelegd és Székelytelek. A falusor délfelé Jánosddal folytatódott. Les és Székelytelek, régi nevén Székely, esetében egészen világos, hogy megülői katonai szolgálatot teljesítettek. Les megfigyelőhely volt. Székelytelek lakói pedig hihetőleg a Váradi Regesztrumban említett bihari székelyekhez tartoztak.⁶ Mindkét település gyökere a X—XI. század fordulójáig nyúlt vissza. Székelytelek később a váradi püspökségé lett⁷ s ezzel fejlődése is más irányba haladt, Les lakóinak azonban sikerült a nemesség sorába bejutniuk.⁸ Fülöpháza és Kistelegd birtokosai az okleveles korszakban szegény kisnemesek, Száka gazdái valamivel jobb helyzetben éltek.⁹ A felsorolt falvak végleges formájukban nem idősebbek ugyan a XIII. századnál, alapítóik, illetve azok elődei azonban már korábban itt élhettek. Mi ugyanis az egykor katonai szolgálatot teljesítő falvak közül csupán azokat tudjuk megfigyelni, melyeknek lakói nemesek lettek, azoknak a számát azonban, melyeket a nagybirtok az oklevelek elszaporodása előtt felszívott, nem ismerjük.¹⁰ Ennek az utóbbi három falunak a kapcsolata a korán eltűnt védelmivonal községségeivel annyi, hogy azok másodlagos településeinek vehetők.

Említettük, hogy első királyaink tekintélyes birtokokkal látták el a püspökséget, a XII. századtól kezdve pedig a premonstreieket.¹¹ Nem képzelhető el, hogy lakatlan területekkel

⁵ Mályusz E.: Turóc megye kialakulása. Bpest, 1922. 132., 148. l. — Váczy P.: A királyi serviensek és patrimonialis királyság. (Századok, 1927/28. 243. — és 351. s k. l.)

⁶ 1213: VárReg. 26., 165. V. ö. III. fej. 44. sz. jegyzet.

⁷ Stat. 34. l.

⁸ 1319: Dl. 1967. — 1402: EME. törzs.

⁹ 1423: Károlyi, II. 74. l. — 1341: Bölöni. — 1476: Vay, 1278. — 1414: Dl. 31122., 10373.

¹⁰ Ilyenek lehettek pl. Pósa és Somogy XIV. század elején kihalt birtokosai.

¹¹ Hóman—Szekfü, I. 389. l.

javadalmazták volna őket. A falunevek alapján megkíséreljük különválasztani azokat a községeket, melyek több-kevesebb bizonyossággal a központi hatalom telepítő tevékenységével kapcsolatba hozhatók.

A X—XI. század fordulóján kerülhetett ide a Megyer és Kér törzs egy kis töredéke. Megyer a Sebeskörös és a Hévjó közti szigetszerű földszávon állott, Kér pedig a Váradtól délkeletre emelkedő hegyek lejtőjén ma is megvan. Kér elhelyezésénél lehetetlen fel nem ismernünk a magasabb rendező akarat érvényesülését. Teljesen hihetetlen ugyanis, hogy oly korai időben a falu alapítói maguktól telepedtek volna le ide a dombok közé, amikor a folyó völgye még egészen lakatlanul állott.¹² A központi hatalom volt az az erő, mely őket a völgy szájának őrzésére kirendelte. Az eredeti település már a XII. század végére újabb rajt bocsátott ki, úgyhogy 1214-ben Alsó- és Felsőkérrre a mai Nagy- és Kiskér elődjeire vannak adataink.¹³ Pankota neve X—XI. századi szláv átvételre vall.¹⁴ Első lakói a megye területén másutt is megfigyelhető szláv néptöredékhez tartozhattak. A XI. század végi besenyő betörések alkalmával eshettek fogságba azok, akik a Sebeskörös mellé letelepítve Mezőbesenyőt alapították. A várispánság a XII. században néhány esetben újabb idegen erőket is munkába állított s ezek építették fel Csehit és Orosit, régi nevén Oroszit. Csehi megülői belviszályok elől menekülhettek hazánkba,¹⁵ Oroszi alapítói pedig orosz hadifoglyok, vagy rutén telepések voltak. Ezekkel egyidőben keletkezett Vizesgyán, mely flandriai vallonoknak köszöni létét.

Adatokkal bizonyíthatjuk a királyi birtoklást Váradszőlősön és Fugyin. Mindkét község jóval a XIII. század eleji okleveles említése előtt kialakult.¹⁶ Szőlős igen korai megtelepítése mellett szól az a körülmény, hogy az erdélyi út fontos vámja a XIII. század legvégéig nem Váradon, hanem itt volt.¹⁷ Lakói a XIII. század végén is királyi udvarnokok, egy részük pedig fegyveresen szolgált. Fugyi 1236-ban még teljesen a királyi népeké volt.¹⁸ 1273-ban a lakosság egy része már a káptalané, másik része azonban továbbra is a várispánságnak szolgált.¹⁹ Ugyancsak korai település a Hévjó melletti Szentmárton.

Hihetőleg a királyi uradalomnak köszönik létüket azok a községek is, melyeket a világiak, elsősorban a nagybirtokosok

¹² 1236: Kubinyi, I. 13. l.

¹³ VárReg. 85.

¹⁴ Knieszsa, i. m. 415, l.

¹⁵ Ernyey J.: Régi cseh telepítések hazánkban. (Föld és Ember, 1926. 67.)

¹⁶ 1213: VárReg. 40. — 1236: Kubinyi, I. 13. l.

¹⁷ Bunyitay, I. 156. l. jegyzetben és II. 264. l. jegyzetben.

¹⁸ Id. okl.

¹⁹ Zim.—Wer., I. 123. l.

kezén találunk. Közéjük számítjuk a már említett Fugyin, Orosin, Pankotán kívül Cséfát, Gyapjút, Inándot, Pósát és Somogyot. A legrégebb megülésű Cséfa volt. A XIV. században a vidék legnagyobb, városias települése, amiben régisége mellett központi helyzetének is része lehetett. A királyi uradalom bomlásakor Gyapjú, Inánd, Orosi összefüggő határa a körösszegi

Mezőségi dombvidék birtokviszonyai

8. sz. vázlat.

uradalomba került át. Ennek a területnek, majd pedig a vár déli részeken fekvő újabb tartózkodásainak is Cséfa lett a gazdasági szervezeti központja.²⁰ Ennél talán néhány évtizeddel későbbi, de mindenesetre a XII—XIII. század mesgyéjén települt meg Gyapjú. Sorsa 1398 előtt vált el az említett falvakétól, amikor Zsigmond király Orosival együtt a Telegdieknek ado-

²⁰ 1421: Csáky, I. 311. l.

mányozta.²¹ A XII. század végén a még ereje teljében lévő királyi uradalom a hegyek lábánál fekvő erdős területeket is sűrűn teleszórtá településekkel. Ekkor keletkezett Somogy, mely már a tatárjárás előtt kőtemplomos hely volt, de a nagy pusztításban teljesen megsemmisült²² és csak a XIV. században népesedett újra. Határa óriási erdőségekből, legeltetésre alkalmas tisztásokból állott, úgyhogy később még két község alakult ki rajta. Mind a három község neve Somogy, de egyiknek a Panaszi Pázmány család, másiknak a váradi püspökség, harmadiknak pedig a váradi klarissza zárda volt a birtokosa.²³ A XII—XIII. század fordulóján keletkezhetett Pósa, mely eredeti birtokosai kihalta után 1319-ben Somoggal együtt a Panaszi Pázmányoké lett.²⁴ A Pósat körülölelő tanyaszerű települések jól mutatják, hogy a XIV. század elejére mennyire átítatódott ez az erdős vidék is a magyarsággal. Hasonló apró települések voltak Lovastelek, Kopasz és Som.

Külön kell szólanunk a Várad alatti Ósiról. A XIV. század közepén három ilyen nevű falut találunk egymás mellett, melyeknek közös eredete aligha kétséges.²⁵ A terület a Káta nemzetség régi birtoka volt, melyet legősibb falvaik között még 1261-ben is osztatlanul hagytak.²⁶ A magában álló falut később majdnem teljesen az egyházi nagybirtok szívtá fel és az apróbb részek végül is két községben egyesültek: Egyházás-és Csireősiben.

2. Megoldhatatlan feladatot jelent megállapítani, mikor keletkeztek a váradi püspökség és káptalan falvai. Az okleveles anyag a püspökségi levéltár pusztulása következtében annyira hiányos, hogy sok esetben csak arról tudunk, hogy állott egy falu, sorsát azonban teljes homály borítja. Bizonyos, hogy az alább ismertetendő helységek közt több olyan van, melyet a királyi uradalom népei alapítottak, de ezeket a püspökség saját telepítésű községeitől nem tudjuk elválasztani. A hatalmas terület, véleményünk szerint, több részletben kerülhetett a püspökség tulajdonába. Az egyháziak szerepe a népesítésben annál jelentősebb, minél inkább haladunk kelet felé, mivel ezek a részek természetszerűleg kevésbé lakott állapotban kerültek hozzájuk. Az egyházi birtokon keletkezett településeket megkíséreljük időrendben felsorolni. A felsorolás célja alig több, mint a nagy tömböt az áttekintés megkönnyítése céljából kisebb csoportokra osztani.

XII. századi telepek Apáti (ma Oláhapáti), Bikács, Sályi,

²¹ Dl. 322.

²² 1342: Bunyitay, II. 489. 1. jegyzetben.

²³ 1552: Dica.

²⁴ Dl. 1967.

²⁵ 1341: Anjou, IV. 91. l.

²⁶ Zichy, I. 11. és 55. l. — Komáromy A.: A Káta nemzetségről. (Turul, 1887. 160. és k. l.) — Karácsonyi: Nemzetségek, II. 310. és k. l.

Szentmihály, Kis- és Nagyürögd. Bikács és Sályi neve régi magyar személynév, tehát a XIII. század előtt keletkeztek, amikor a helynévadásnak ez a módja dívott. Szentmihály temploma védszentjéről nyerte nevét s mivel ennek a kultusza a koraközépkorra jellemző, a község kialakulását is arra az időre tehetjük.²⁷ Hévjó (ma Hájó) a közelében lévő meleg forrásoknak köszönhetette korai megalapítását. Ürögd eredetileg egy nagyobb területnek volt a neve, melyen a XIII. század végére három település keletkezett. A leleszi konvent 1214-ből keltezett birtokösszeírólevele említi először és valóban 1273-ban a konventnek is jussa van hozzá.²⁸ A különböző egyházi birtokok számának csökkenésével az apró települések két faluban egyesültek, melyek a váradi nagyprépost javadalmához tartoztak.²⁹ Rojtot és Mácsát a XII—XIII. század fordulóján telepítették meg.

Az erdős terület benépesítésének súlypontja a XIII. századra esik. A század első felében alakultak ki Álcsi, Barakony, Iklód, Kakucs, Meggyes, Rontó, Rövid és Vasand. Ezek többnyire a síkságon állottak. A század második felében települt meg Alpár, Hosszúaszó, Nyárszeg és Vásárhely. A század végére tehetjük Ábránháza, Méhes és Volf keletkezését. A táj ezután már csak három újabb községgel gazdagodott. Kér népszaporulata a XIV. század utolsó negyedében létrehozta a hegyek között fekvő Szenttelket s ezzel lezárta a nyugat-kelet irányú népmozgalmat, mely az alacsonyabb hegyvidéken a magyar falvak egész sorát hívta életre. A másik két község keletkezésénél már megjelent a hegyvidék magasabb régióit megülő románság. Somogynak a váradi püspök kezén maradt részén kialakult Józsefháza alapjait még kétségtelenül a szomszédos magyar falvak kirajzó lakossága vetette meg, de a románság betelepülése a kialakulófélben lévő faluba igen korán megkezdődött. A sort bezáró Babostyát már teljesen a románságnak kell odaítélnünk. A XV—XVI. század fordulóján keletkezett, akkor, amidőn a magyar jobbágyság terjeszkedése már megszűnt.³⁰

3. A másik egyházi nagybirtok urai a váradelőhegyi Szent István első vértanúról és a leleszi Szent Jánosról nevezett premontrei konventek voltak. Bár falvaik egy része — vonatkozik ez különösen a lelesziek birtokaira —, kialakulva került tulajdonukba, a vidék benépesítéséhez, maguk is eredmé-

²⁷ Schwartz E.: A patrocínium a helynévfejtés és településtörténet szolgálatában. (Századok, 1933. 185. és k. l.) — Fekete Nagy A.: Településtörténet és egyháztörténet. (Századok, 1937. 417. és k. l.)

²⁸ Jvári t. lvt. Lel. rész. 1334. é. á. i. — Fejér, III/1. 153. és 471. l. — Zim.-Wer., I. 123. l.

²⁹ 1552: Dica.

³⁰ Szabó I.: Hanyatló jobbágyság a középkor végén. (Századok, 1938. 10. és k. l.)

nyesen hozzájárultak. A váradhegyfoki premontreiek telepítéséről azért is bővebben meg kell emlékeznünk, mert az ő szorgalmuknak, területeik jobb kihasználására való törekvésüknek tulajdonítható, hogy birtokaikon a magyarság a hegyek közé olyan mélyen benyomult. Jószáguk területileg két csoportba osztható. Az egyikbe a sebeskörösmenti síkságon fekvő falvak tartoznak, — ehhez a lelesziek Megyer és Micske nevű birtoka és az ezektől távolabb álló Tamási csatlakozik —, a másikba, a Hévjó forrásvidékén, összefüggő területen kialakult községek: Almamező, Betfia, Harangmező, Kardó, Vadassa és a lentebbi Szentmárton. A lelesziek birtokairól tudjuk, hogy Bolezló váci püspök adományozta nekik a XIII. század elején.³¹ Megyer és Micske tehát nem az ő alapításuk. Megyer azonban a XIV. század elején — talán a tatárjárás óta — gyér lakosságú,³² úgyhogy újranépesítését már az egyháziaknak kell tulajdonítanunk. Az előhegyi konventet uraló Tamásit már ő ültethette meg, mégha különállása, neve nem is szól mellette. A Várad körüli királyi alapítású falvak közül került át hozzá Szentmárton és Kardó, ahol a XIII. század végén még a püspökséggel és káptalannal közösen birtokolt.³³

Hegyvidéki birtokait azonban kétségtelenül ő népesítette be. Erről a területről a legrégibb tudósítás a leleszi konvent többször említett 1214. évből datált birtokösszeírásában maradt ránk. Az oklevél 1334. évi átírásban ismeretes és bár diplomatikailag nem hiteles,³⁴ adatait jellemzőknek fogadhatjuk el az átírás előtti időre, a XIV. század elejére. Az összeírás szerint volt a leleszieseknek egy Gures nevű erdőjük és Harangmezőnek nevezett rétjük, melyek az előhegyi konvent erdőitől el voltak határolva. A határjelek között említik a Gyepes patakot, Nyírmezőt, a későbbi Nyárló elődjét és Somoságot. Az oklevél adatait térképre téve át, kb. megkapjuk annak a területnek a déli határát, melyen később az előhegyi konvent falvai kialakultak. A birtok tehát a XIII., sőt a XIV. század elején is lakatlan erdőség volt, csupán a tisztásokon élhettek magyar pásztorok, akiktől a határjárásban felsorolt elnevezések származtak. Nem maradt írásos említés, hogy az erdő mikor került az előhegyi konvent tulajdonába; mindenesetre még a XIV. század közepe előtt, mert ettől kezdve a leleszi prépostság biharmegyei birtokaira elég bő a levéltári anyag,³⁵ de abban sohasem találkozunk a hegyvidékkel. Mivel az oklevelek mind a jószágok idegenek elleni védelmével, később elcserélésével kapcsolatosak, teljességgel elképzelhetetlen, hogy a lelesziek ne emlékeztek volna meg róluk, ha még akkor is az övék lettek volna. Ezek

³¹ 1214: Jvári t. lvt. Lel. rész. 1334. é. á. i.

³² 1355: Jvári t. lvt. Lel. rész. No. 81.

³³ 1273: Zim.—Wer., I. 123. l.

³⁴ Id. okl. — L. Szentpétery 295.

³⁵ Jvári t. lvt. Lel. részében.

szerint a benépesítést a váradelőhegyi konventnek kell tulajdonítanunk.

Legidősebb telepítésüknek Harangmezőt tartjuk. A helység gyökerét alkotó pásztorszállás állhatott már a XIII. század végén,³⁶ de a faluvá alakulás csak a XIV. század első felében mehetett végbe. A század derekán ülhették meg Almamezőt és Betfiát, főként pásztorkodással foglalkozó telepések. Ezeket a falvakat magyar jobbágyokkal alapították, amint azt a lakosság összetétele világosan mutatja, utolsó telepítésüknél, a XV. század végén keletkezett Vadassánál azonban már a románság is képviselve volt, sőt a többség kezdettől fogva belőle került ki.

A hegyvidék peremén tehát már feltűnik a megye másik nemzetisége, a román, szerepe azonban igen jelentéktelen. Az ismertetett 55 település közül ugyanis 43-nak a neve nem hagy kétséget afelől, hogy első lakói magyarok voltak. Bizonytalanul kilencet vettünk,³⁷ de idegen településre csupán négyről következtethetünk. Idegen nyelvű falunév csak három van: Babostya (román), Pankota (szláv) és Volf (német).³⁸ Leszámítva tehát a királyi ispánság néhány korai telepítését, melyek lakói magukra hagyatva hamarosan beolvadtak a magyarságba, a vidék két nemzetisége a magyar és román volt. Az alábbi táblázatból megfigyelhetjük, hogy a XVI. század végén a román-magyar néphatár sokkal nyugatabbra volt, mint a településterületnek az előbb mondottak alapján meghúzható vonala. A falvak, melyekben a XVI. század végén románok is éltek, a Várad ostromaikor legjobban felélt területen és az eredeti román-magyar település határán állanak. A háborús pusztításokban a lakosság egy része mindig elkallódott s a helyébe lépők között már sok a román. (L. Apáti, Hájó, Szenttelek.) Szándékosan mellékelünk több, egymáshoz közelfekvő időből származó névsort, hogy a lakosság kicserélődésének üteme megfigyelhető legyen. Ha a két nemzetiség számarányát nézzük, a magyarság a pusztítások ellenére is óriási fölényben volt. 55 falu közül 52-nek a többsége magyar és csak Almamezőn, Kardón és Vadassán jutott a románság túlsúlyra. Helyesebben csupán itt élt nagyobb számban, mert a többi 15 községben, ahol románok is voltak, a lakosságnak csak egészen kis töredékét tették ki. Számokkal kifejezve az arányt, a fennmaradt névanyagból 931 magyar, 106 román, illetve szláv és 287 bizonytalan.³⁹ A nevek legnagyobb részét XVI. századi összeírásból valók, úgyhogy elbírálásuknál tekintettel kell lennünk a megváltozott helyzetre. A bizonytalan nevek viselői a síkvidéki, középkori névsorokban majdnem mind magyaroknak

³⁶ L. az id. 1214. határjárás.

³⁷ Barakony, Fugyi, Iklód, Kardó, Mácsa — Besenyő, Csehi, Orosi. — Kniezsa I. osztályozása alapján.

³⁸ Kniezsa I. szíves közlése.

³⁹ Kniezsa I. osztályozása.

voltak tekinthetők. Az újabb, XVI. századi névsorokban ellenben már a románság is képviselve van és mivel a bizonytalan nevek egyrésze bizonyára románokat takar, méltányosan járunk el, ha a 287 bizonytalan név egyharmadát románnak vesszük, bár a határozottan románnak felismerhető nevek alapján számuk ilyen nagy nem lehetett. A szláv nevek jellemzően mutatnak rá azokra az elemekre, melyeket a vlach népkonglomerátum magába olvasztott, mielőtt a mai románság kialakult volna belőle.⁴⁰ A pásztornépek nagy rezervoárja, a Balkán, állandóan ontotta az utánpótlást a románság számára. A hegyvidéki falvakban megfigyelhető népkeveredést úgy magyarázhatjuk meg, hogy az itteni magyar lakosság egy része éppen olyan hegyipásztor volt, mint a beszivárgó vlachság.

A korábbi helyzet ilyen méretű megromlása nem a természetes fejlődés, hanem a háborús pusztítások következménye. Sok vésznek és szenvedésnek kellett azonban jönnie, hogy a népes falvak kipusztuljanak, s a régi lakók helyére a vihar elmúltával betelepedjenek a rengetegekben nyugodtan szaporodó románok. A XVI. század végén a magyarsággal keverve élő románok még mindig nem a mai lakosság ősei, mert a XVII. századi harcok, melyek az őslakosságot megsemmisítették, őket is kipusztították.

	Személynevek					Földrajzi nevek	
	Középkori		XVI. századi			M.	B.
	M.	B.	M.	I.	B.		
Almamező — — —	—	—	6	12	9	—	—
Alpár — — — —	1	—	42	2	6	—	—
Apáti — — — —	—	—	24	6	8	—	—
Ábránháza — — —	—	—	6	5	15	—	—
Álcsi — — — —	11	1	—	—	—	—	—
Babostya — — —	—	—	6	4	2	—	—
Barakony — — —	—	—	—	—	—	—	—
Besenyő — — —	—	—	16	—	7	—	—
Betfia — — — —	—	—	6	4	7	—	—
Bikács — — — —	—	2	7	—	1	—	—
Csehi — — — —	—	1	20	—	5	—	—
Cséfa — — — —	27	5	47	—	1	4	—
Fugyi — — — —	—	—	21	—	4	—	—
Fülöpháza — — —	2	—	—	—	—	—	—
Gyapju — — — —	40	10	2	—	—	2	—
Vizesgyán — — —	11	12	—	—	—	—	—
Harangmező — —	—	—	7	5	5	11	1
Hájó — — — —	—	—	11	—	9	—	—
Hosszúaszó — —	—	—	15	14	16	—	—
Iklód — — — —	—	—	13	—	2	—	—

⁴⁰ Tamás L.: Rómaiak, románok és oláhok Dácia Trajánában. Budapest, 1935. 46. és 154. k. l.

	Személynevek					Földrajzi nevek	
	Középkori		XVI. századi			M.	B.
	M.	B.	M.	I.	B.		
Inánd — — — — —	7	—	15	—	8	—	—
Józsefháza — — — — —	—	—	14	4	1	—	—
Kakucs — — — — —	—	—	5	—	—	—	—
Kardó — — — — —	—	1	1	11	5	—	—
Kér — — — — —	—	2	7	—	1	—	—
Les — — — — —	—	—	2	—	—	—	—
Mácsa — — — — —	—	—	48	—	24	—	—
Megyer — — — — —	—	—	15	—	2	—	—
Meggyes — — — — —	—	—	—	—	—	—	—
Méhes — — — — —	—	—	15	—	2	—	—
Micske — — — — —	9	2	33	—	1	12	3
Nyárszeg — — — — —	—	—	21	—	15	—	—
Orosi — — — — —	—	—	13	2	2	1	—
Ósi — — — — —	—	—	50	—	6	1	—
Pankota — — — — —	1	—	—	—	—	—	—
Pósa — — — — —	—	—	18	7	3	5	—
Rojt — — — — —	—	—	—	—	—	—	—
Rontó — — — — —	—	—	20	5	5	—	—
Rövid — — — — —	—	—	2	—	—	—	—
Sályi — — — — —	—	—	40	1	1	—	—
Som — — — — —	—	—	—	—	—	1	—
Somogy — — — — —	—	—	—	—	—	—	—
Száka — — — — —	—	—	2	—	—	—	—
Szentmárton — — — — —	—	—	31	—	3	—	—
Szentmihály — — — — —	—	—	—	—	—	—	—
Szenttelek — — — — —	—	—	20	1	5	—	1
Székelytelek — — — — —	—	—	—	—	—	—	—
Szőlős — — — — —	12	S	12	—	4	—	—
Tamási — — — — —	—	—	55	—	8	—	—
Kistelegd — — — — —	1	—	—	—	—	—	—
Nagy- és Kisürögd — — — — —	—	—	53	10	26	—	—
Vadassa — — — — —	—	—	3	10	4	—	—
Vasand — — — — —	—	—	—	—	—	—	—
Vásárhely — — — — —	2	3	63	3	11	—	—
Volf — — — — —	—	—	—	—	—	—	—
	124	47	807	106	240	37	5